

Nr 91.

Ankom till riksdagens kansli den 14 maj 1918 kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring åt lärare vid lantmannaskolor och lanthushållsskolor.

I en till riksdagen den 12 april 1918 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 371, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

A) medgiva, att för beredande under läsåret 1918—1919 av tillfällig löneförbättring åt lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor statsbidrag må, efter Kungl. Maj:ts beprövande i varje särskilt fall, utgå efter följande grunder, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må finnas erforderliga:

1) Den tillfälliga löneförbättringen utgår:

a) med högst 700 kronor för ordinarie kurs och högst 300 kronor för en andra årskurs till varje ordinarie lärare samt

b) med högst 450 kronor för ordinarie kurs och högst 250 kronor för en andra årskurs till varje icke ordinarie lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan.

2) Såsom bidrag till ifrågavarande tillfälliga löneförbättring utgå av det belopp, som för varje särskilt fall må komma att bestämmas, två tredjedelar av statsmedel under villkor, att den återstående tredjedelen tillskjutes genom bidrag från orten, elevavgifter inräknade;

B) medgiva, att tillfällig löneförbättring för år 1918 må av statsmedel till lärarinnor vid statsunderstödda lanthushållsskolor utgå för

första kursen vid skolan under året med högst 200 kronor och för senare kurs under året med högst 75 kronor till varje lärarinna, som under kursen har en tjänstgöringsskyldighet av minst 30 timmar i veckan, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter i ämnet, som må vara erforderliga;

C) medgiva, att för beredande under år 1919 av tillfällig löneförbättring åt lärarinnor vid statsunderstödda lant-hushållsskolor statsbidrag må, efter Kungl. Maj:ts beprövande i varje särskilt fall, utgå efter följande grunder, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må finnas erforderliga:

- 1) Den tillfälliga löneförbättringen utgår med högst 400 kronor för första kursen vid skolan under året och högst 175 kronor för senare kurs under året till varje lärarinna, som under kursen har en tjänstgöringsskyldighet av minst 30 timmar i veckan.
- 2) Såsom bidrag till ifrågavarande tillfälliga löneförbättring utgå av det belopp, som för varje särskilt fall må komma att bestämmas, två tredjedelar av statsmedel under villkor, att den återstående tredjedelen tillskjutes genom bidrag från orten, elevavgifter inräknade;

D) för bestridande av kostnaderna för den under B) härovan angivna tillfälliga löneförbättring å tilläggsstat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av ..... kronor 15,000;

E) för bestridande av kostnaderna för de under A) och C) härovan angivna tillfälliga löneförbättringar å extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av ..... kronor 65,000.

Departementschefen har för egen del anfört följande:

»Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 252 den 16 april 1917 har 1917 års riksdag enligt anmälan i punkten 17 av skrivelsen nr 9 den 14 juni 1917 medgivit, att under vissa villkor statsbidrag med vissa angivna belopp finge utgå för beredande under läsåret 1917—1918 av tillfälligt löneförbättring åt lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor. Dessa statsbidrag skulle utgå från det under nionde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till understöd åt lantmannaskolor.

Därjämte beslöt riksdagen, att för år 1917 krigstidshjälp av statsmedel skulle utgå med vissa belopp till lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor och anvisade härtill å extra stat för år 1918 ett förslagsanslag av 57,000 kronor med förskotts rätt under år 1917.

Den 11 december 1917 utfärdade Kungl. Maj:t särskilda kungörelser angående krigstidshjälp för år 1917 åt lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor samt angående statsbidrag för beredande av tillfällig löneförbättring för läsåret 1917—1918 åt lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor. Jag torde här böra återgiva innehållet i sistnämnda kungörelse.

§ 1.

Tillfällig löneförbättring utgår vid statsunderstödd lantmannaskola under läsåret 1917—1918

1) med högst 350 kronor för ordinarie kurs till sådan ordinarie lärare, med vilkens befattning följer pensionsrätt enligt bestämmelserna i reglementet för dövstumlärares pensionsanstalt den 8 oktober 1915,

2) med högst 100 kronor för en andra årskurs till dylik lärare,

3) med högst 200 kronor för ordinarie kurs till varje annan lärare, därest hans tjänstgöringsskyldighet under kursen uppgår i medeltal till minst 15 undervisningstimmar i veckan, samt

4) med högst 100 kronor för en andra årskurs till sådan lärare, som under 3) nämnts.

§ 2.

Under i § 1 stadgade villkor må tillfällig löneförbättring utgå utan hinder därav,

att läraren under endast en del av lärokursen innehåft sin anställning, i vilket fall löneförbättringen skall beräknas för den tid, tjänstgöringen omfattat, i förhållande till den för kursen stadgade minimitiden,

att läraren på grund av offentligt uppdrag eller sjukdom åtnjutit tjänstledighet, eller

att undervisningen vid skolan måst på grund av smittsam sjukdom för någon tid inställas.

§ 3.

I § 1 3) och 4) omfördäld lärare, som är anställd även vid statsunderstödd folkhögskola, må icke såsom lärare vid lantmannaskolan åtnjuta tillfällig löneförbättring, därest med hans befattning vid folkhögskolan följer pensionsrätt i dövstumlärares pensionsanstalt. I annat fall må han, under förutsättning att den sammanlagda tjänstgöringen vid lantmannaskolan och folkhögskolan uppgår till i medeltal minst 15 undervisningstimmar i veckan, erhålla sådan löneförbättring, dock allenast med så stor del av det i § 1 3) eller 4) bestämda belopp, som i förhållande till hans sammanlagda tjänstgöring vid båda skolorna svarar mot hans tjänstgöring vid lantmannaskolan, varvid tjänstgöringen beräknas efter medeltalet undervisningstimmar i veckan.

§ 4.

Ansökning om tillfällig löneförbättring enligt denna kungörelse skall, ställd till Konungen och avfattad i huvudsaklig överensstämmelse med bifogade formulär

litt. A samt åtföljd av uppgifter i huvudsaklig överensstämmelse med bifogade formulär litt. B, av styrelse för lantmannaskola insändas till lantbruksstyrelsen, sedan den kurs, för vilken bidrag avses, blivit avslutad; och skall lantbruksstyrelsen, efter hörande av vederbörande inspektör över den lägre lantbruksundervisningen, med eget yttrande överlämna ansökningen till Kungl. Maj:t.

§ 5.

Av det belopp, som för varje särskilt fall må komma att bestämmas såsom tillfällig löneförbättring, utgå två tredjedelar av statsmedel, under villkor att den återstående tredjedelen tillskjutes genom bidrag från orten, elevavgifter inräknade.

§ 6.

Vad i denna kungörelse föreskrives med avseende på lärare skall äga tillämpning på såväl manliga som kvinnliga lärare.»

Såsom framgår av ovanstående avser ifrågavarande framställning dels beredande för läsåret 1918—1919 av tillfällig löneförbättring åt lärare vid lantmannaskolor efter enahanda grunder, som på Kungl. Maj:ts förslag av innevarande års riksdag redan beslutats beträffande lärare vid folkhögskolor, dels ock beredande av sådan löneförbättring för åren 1918 och 1919 åt lärarinnor vid lantbrukshållsskolor i enlighet med i propositionen närmare angivna grunder. Med instämmande i vad departementschefen i sitt ovan intagna yttrande anfört och med särskilt understrykande av det av honom gjorda uttalande, att beträffande lärare vid lantmannaskolor det högre lönetillägget bör tillkomma en var innehavare av sådan lärarbefattning vid lantmannaskola, för vilken enligt § 2 i reglementet för dövstumlärares pensionsanstalt den 8 oktober 1915 delaktighet i pensionsanstalten åtnjutes eller kan på ansökan erhållas, får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot de för ändamålen ifråga beräknade beloppen, hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må

A) medgiva, att för beredande under läsåret 1918—1919 av tillfällig löneförbättring åt lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor statsbidrag må, efter Kungl. Maj:ts beprövande i varje särskilt fall, utgå efter följande grunder, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må finnas erforderliga:

- 1) Den tillfälliga löneförbättringen utgår:
  - a) med högst 700 kronor för ordinarie kurs och högst 300 kronor för en andra årskurs till varje ordinarie lärare samt
  - b) med högst 450 kronor för ordinarie kurs och högst 250 kronor för en andra årskurs till varje icke ordinarie lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan.
- 2) Såsom bidrag till ifrågavarande tillfälliga löneförbättring utgå av det belopp, som för varje särskilt fall må komma att bestämmas, två tredjedelar av statsmedel under villkor, att den återstående tredjedelen tillskjutes genom bidrag från orten, elevavgifter inräknade;

B) medgiva, att tillfällig löneförbättring för år 1918 må av statsmedel till lärarinnor vid statsunderstödda lanthushållsskolor utgå för första kursen vid skolan under året med högst 200 kronor och för senare kurs under året med högst 75 kronor till varje lärarinna, som under kursen har en tjänstgöringsskyldighet av minst 30 timmar i veckan, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter i ämnet, som må vara erforderliga;

C) medgiva, att för beredande under år 1919 av tillfällig löneförbättring åt lärarinnor vid statsunderstödda lanthushållsskolor statsbidrag må, efter Kungl. Maj:ts beprövande i varje särskilt fall, utgå efter följande grunder, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må finnas erforderliga:

- 1) Den tillfälliga löneförbättringen utgår med högst 400 kronor för första kursen vid skolan under året och högst 175 kronor för senare kurs under året till varje lärarinna, som under kursen har en tjänstgöringsskyldighet av minst 30 timmar i veckan.
- 2) Såsom bidrag till ifrågavarande tillfälliga löneförbättring utgå av det belopp, som för varje särskilt fall må komma att bestämmas, två

tredjedelar av statsmedel under villkor, att den återstående tredjedelen tillskjutes genom bidrag från orten, elevavgifter inräknade;

D) för bestridande av kostnaderna för den under B) härovan angivna tillfälliga löneförbättring å tilläggsstat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av ..... kronor 15,000;

E) för bestridande av kostnaderna för de under A) och C) härovan angivna tillfälliga löneförbättringar å extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag av ..... kronor 65,000.

Stockholm den 14 maj 1918.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: Herrar greve Hamilton, Holmquist, Fahlén, Lindblad, Hellström, greve Wachtmeister, Persson, Johansson, Nilsson i Landeryd, Sävström, friherre Hermelin, Igel. Norin och Olsson.

Reservation

av herr *Holmquist* och greve *Wachtmeister*.